

Dementie

Bij u of bij uw naaste is een vorm van dementie vastgesteld. In deze folder vindt u informatie over dementie en de gevolgen ervan. Er bestaan zeer veel verschillende vormen van dementie, die elk eigen kenmerken en oorzaken hebben. Het is daarom goed u te realiseren dat de situatie voor iedereen anders kan zijn.

Dementie is een verzamelnaam voor een groot aantal aandoeningen, die gekenmerkt worden door een achteruitgang van het geestelijk functioneren. Veel mensen denken bij dementie als eerste aan problemen met het geheugen. Maar geheugenstoornissen alleen maken iemand nog niet dement. Bij dementie is er meer aan de hand. Er zijn vaak ook andere problemen, zoals veranderingen in taal, karakter en gedrag.

Het is mogelijk dat u zelf geen problemen ervaart, maar dat uw omgeving wel veranderingen ziet. Er is sprake van dementie als de problemen zo ernstig zijn dat ze het functioneren in het dagelijks leven belemmeren.

Oorzaken

Er zijn meer dan zestig verschillende aandoeningen bekend die dementie kunnen veroorzaken. De meest voorkomende vorm van dementie is de ziekte van Alzheimer. Andere vormen zijn bijvoorbeeld vasculaire dementie, frontotemporale dementie, dementie met Lewy-lichaampjes en dementie bij de ziekte van Parkinson. Soms wordt de dementie veroorzaakt door een combinatie van aandoeningen.

Stadia van dementie

Er zijn verschillende stadia van dementie te onderscheiden. De indeling heet de Clinical Dementia Rating Scale (CDR):

- CDR 0: Geen dementie.
- CDR 0,5: Milde geheugenproblemen (ook wel Mild Cognitive Impairment of MCI genoemd), maar geen dementie.
- CDR 1: Een lichte, milde ofwel beginnende vorm van dementie.
- CDR 2: Matige dementie.
- CDR 3: Ernstige dementie.

In welk stadium de ziekte bij u is, kan door onderzoek worden aangetoond. Uw arts zal u de uitslag vertellen.

Gevolgen

Dementie is een ingrijpende ziekte, die veel invloed heeft op het leven van de patiënt en zijn omgeving. Het leidt vaak tot veel onzekerheid, angst of boosheid. Het verloop van dementie hangt af van het type en is bij ieder mens anders.

Autorijden en dementie

Wanneer bij u de diagnose dementie gesteld is, bent u in principe onbevoegd een motorvoertuig te besturen. In geval van schade kan de verzekering vanwege die onbevoegdheid besluiten niet uit te keren.

U bent verplicht de diagnose dementie zelf te melden aan het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR). U vult hiervoor een 'Eigen Verklaring' in. Dit formulier kunt u kopen bij het CBR of bij uw gemeente. De kosten voor de keuring en eventuele rijtest moet u zelf betalen. Of het verstandig is om auto te rijden hangt niet alleen af van uw dementie, maar ook van andere factoren. Het is goed om

dit met uw arts te bespreken. Voor meer informatie neemt u contact op met het CBR.

In enkele gevallen kan iemand met zeer lichte (CDR 0,5) of lichte dementie (CDR 1) het rijbewijs behouden. Een voorwaarde is dat u een rijtest bij het CBR goed doorstaat.

Mensen met matige (CDR 2) of ernstige (CDR 3) dementie mogen geen auto of motor meer rijden. Zij mogen nog wel gebruik maken van een scootmobiel, een bromfiets en een brommobiel (45-kilometerauto). Het gebruik van de laatste twee vervoermiddelen wordt echter sterk afgeraden, omdat hier veel ongelukken mee gebeuren. Voor meer informatie kunt u terecht bij het CBR.

Financiële zaken

Als de dementie toeneemt wordt ook het omgaan met geld lastiger. Meestal weten demente mensen nog wel hoe pinnen of internetbankieren werkt, maar kunnen ze de gevolgen van hun uitgaven niet goed overzien. Hierdoor lopen ze een groter risico om onverantwoorde aankopen te doen of opgelicht te worden. In sommige gevallen kunnen hierdoor schulden ontstaan.

Goede afspraken over wie de dementerende helpt en vertegenwoordigt bij belangrijke beslissingen zijn onmisbaar. Meer informatie over vertegenwoordiging kunt u onder andere vinden op deze websites:

- www.goedvertegenwoordigd.nl
- www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/curatele-bewind-en-mentorschap

Verkopers aan de deur of telefonische verkooppraatjes leveren regelmatig problemen op. Via de Consumentenbond en online zijn stickers met de tekst “Geen verkoop aan de deur” te koop. Ook kunt u zich inschrijven in het Bel-me-niet Register (www.belmeniet.nl of 0900-666 1000).

Behandeling

Er wordt veel onderzoek gedaan naar medicijnen om dementie te voorkomen en te behandelen. Op dit moment zijn er helaas nog geen medicijnen die dementie kunnen genezen. Er bestaan wel medicijnen die bij sommige vormen van dementie (o.a. Alzheimer) de ziekte tijdelijk kunnen afremmen. Het geheugen en het dagelijks functioneren blijven dan langer op hetzelfde niveau.

Het is goed u vooraf te realiseren dat het effect van de medicijnen (cholinesteraseremmers, zoals rivastigmine en galantamine) beperkt is en dat ze niet bij iedereen werken. De medicijnen hebben een bescheiden effect bij een klein deel van de patiënten met een lichte tot matig ernstige dementie (10–20%). Hoe lang dit effect aanhoudt, is bij elke patient anders, maar gemiddeld gaat het om enkele maanden. Bij ernstige dementie is niet aangetoond dat deze medicijnen werken.

Uit onderzoek is gebleken dat 25–30% van de patiënten die tabletten gebruiken bijwerkingen ervaren. Bij medicatie in pleistervorm ligt dit percentage lager. Van tevoren kan niet voorspeld worden bij wie de medicijnen effect hebben en of er bijwerkingen optreden.

Bij sommige patiënten kan de fase van afhankelijkheid, verzet, angst en verwarring langer duren. In dat geval zijn deze medicijnen minder geschikt. Er kunnen dan beter andere medicijnen gegeven worden die klachten van angst, onrust en achterdocht verminderen.

Het is belangrijk om een goede afweging te maken. Welk medicijn voor u of uw naaste geschikt is, kunt u bespreken met de geriater of huisarts.

Meer informatie

Wanneer u meer wilt weten over dementie kunt u allereerst terecht bij uw geriater, huisarts of ouderenverpleegkundige.

Alzheimer Nederland

Postbus 2077

3800 CB Amersfoort

Telefoonnummer: 033-303 25 42

Alzheimer Telefoon: 0800-50 88

www.alzheimer-nederland.nl

Regionale afdelingen van Alzheimer Nederland organiseren Alzheimer Cafés en andere activiteiten. De contactgegevens van de afdelingen kunt u opvragen via Alzheimer Nederland. In de regio zijn twee regionale afdelingen actief:

- Land van Cuijk en Gennep (voor de gemeenten Cuijk, Boxmeer, Gennep, Mill en Sint Anthonis)

- Noord-Limburg (voor de gemeenten Bergen, Venray, Peel en Maas, Horst, Venlo en Reuver).

Nuttige websites

www.dementie.nl

Ervaringsverhalen en informatie over diverse vormen van dementie.

Boeken

Er zijn veel goede boeken te verkrijgen over dementie. Op de website van Alzheimer Nederland vindt u uitgebreide literatuurlijsten.

Enkele voorbeelden zijn:

- *Had ik het maar geweten. Praktische tips voor familie, vrienden en verzorgenden.* R. Dirkse. ISBN: 9021546485.
- *Zorgboek dementie.* Stichting September. ISBN: 9086480225. Dit boek is o.a. bij veel apotheken te koop.

Polikliniek Klinische Geriatrie in Maasziekenhuis Pantein

De polikliniek Klinische Geriatrie is op werkdagen van 8.30 tot 16.30 uur bereikbaar op telefoonnummer 0485-84 57 56.